

Λεμι'naða
il·lustre
Valencià
llengua
[baleN'θjano]
llengua valenciana

COMPETÈNCIES BÀSIQUES II

UNIDAD 1

De cap a peus

Curs de valencià competències clau nivell 2

Benvingut/da al mòdul de Valencià del Curs de Competències Clau Nivell 2.

Tot seguit et presentem un material educatiu format per 10 unitats amb què podràs aprendre activament com utilitzar el valencià en situacions reals de la vida quotidiana.

En cada unitat estudiarem un tipus de text, un poc de vocabulari i semàntica, gramàtica, sintaxi, ortografia i com redactar alguns dels textos més habituals.

Recorda que sempre que ho necessites pots utilitzar el diccionari o vocabulari. També pots preguntar al teu professor/a: **“Com es diu ..... en valencià?”**

Així que quan acabes el curs volem que sàpies moltes més coses en la nostra llengua i, a més, pugues posar en pràctica tot allò que hages après.

Molta sort i endavant!

Unitat 1

De cap a peus

A. En acabar sabrem... (objectius)

- Fer la descripció d'una persona seguint un model.
- Llegir un text i comprendre el que diu.
- Localitzar les principals parts del cos humà.
- Identificar els elements de la comunicació.
- Utilitzar el diccionari d'una manera correcta.
- Conèixer els pronoms personals forts.
- Separar el subjecte i el predicat en una oració.
- Conèixer i utilitzar els adjectius correctament.
- Conèixer l'alfabet, els dígrafs i les lletres compostes.
- Diferenciar el so obert i tancat en les vocals e i o.
- Utilitzar correctament les majúscules i minúscules.
- Redactar un correu electrònic.

B. Què sabem sobre...? (coneixements previs)

En aquesta primera unitat anem a veure com es presenten dues persones que s'acaben de conèixer. Ací teniu un exemple de com podem presentar-nos:

Com et diuen?

Hola, em dic... (Nom).

El meu nom és ...

D'on ets / eres?

Jo sóc de (d') / Visc a ... (Nom del poble o ciutat).

A què et dediques?

Treballa de (d') ... (nom de l'ofici)

Estudie ... (nom dels estudis).

Quines aficions tens?

M'agrada ... (Escoltar música, anar al cinema, practicar un esport, llegir ...).

C. Què hem de treballar i com? (continguts i activitats)

1. Tipologia textual i comprensió escrita

El text descriptiu : La descripció de persones

Un xic amb el nom de Gabriel es descriu en una xarxa social per a trobar amics:

Hola! Em dic Gabriel, tinc 27 anys. Sóc de Veneçuela i visc en la ciutat de València.

Físicament sóc moreno, alt i prim. Tinc els cabells curts. Els meus ulls són marrons i grans.

De caràcter sóc simpàtic i amable. Sempre estic de bon humor. També sóc molt generós. Sols tinc un defecte: sóc un poc desordenat.

Estudie Competències Clau Nivell 2 i sóc molt treballador. M'agrada la música, anar al cinema, eixir amb els amics...

Si t'interessa posar-te en contacte amb mi pots escriure'm a Gabriel@busqueamics.com

El text que acabes de llegir és un text descriptiu. El text descriptiu explica com són les persones, els animals, els objectes, els llocs, els paisatges...

En els textos descriptius apareixen molts adjectius: gran, prim, blau, verd, amable, simpàtica... que són paraules que descriuen els noms.

En la descripció d'una persona podem dir com és físicament algú, quina personalitat el caracteritza, què fa habitualment, quins gustos i aficions té...

Activitat 1.1. Responeu a les següents preguntes:

- A. Com és Gabriel físicament?
- B. Quins adjectius descriuen el caràcter de Gabriel?
- C. Què estudia?
- D. Quines activitats li agrada fer en el temps lliure?

Activitat 1.2. Fes la teua descripció seguint el model de l'exercici anterior.

Els elements de la comunicació

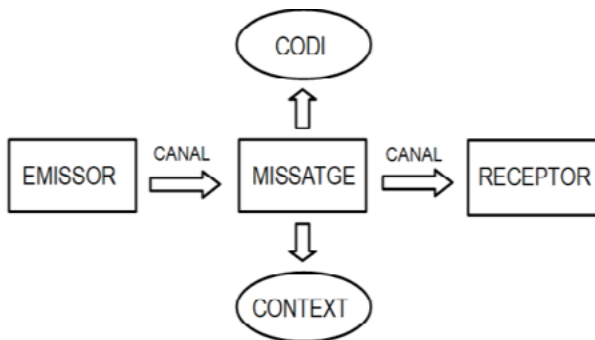

El text del missatge de Gabriel publicat en la xarxa social és un exemple de comunicació.

La comunicació és la transmissió d'informació a través de missatges. Pot ser verbal (amb paraules) o no verbal (mitjançant gestos, imatges, sons...).

A continuació veurem els elements que participen d'una comunicació: emissor, receptor, missatge, codi, canal i context. En l'exemple del text anterior, Gabriel seria l'emissor perquè és qui ha escrit el missatge.

Els elements de la comunicació es representen de la següent manera:

Emissor: És qui emet el missatge.

Receptor: Rep el missatge.

Missatge: Allò que es comunica.

Codi: La llengua o sistema de signes que s'utilitza.

Canal: El mitjà pel qual es transmet el missatge.

Context: El lloc on es produeix la comunicació.

Activitat 1.3. Identifica els elements de la comunicació en la següent situació: "Un estudiant està en la biblioteca llegint una novel·la":

A	Emissor
B	Receptor
C	Missatge
D	Codi
E	Canal
F	Context

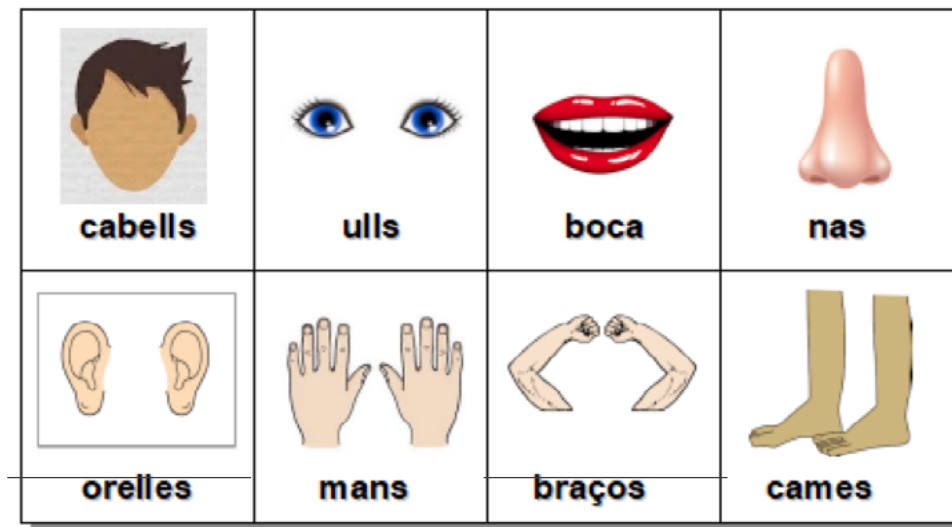
L'estudiant	
La biblioteca	
L'autor del llibre	
La història que es narra	
La llengua	
Visual	

2. Lèxic i semàntica

Vocabulari: Les parts del cos humà

Ací pots veure les principals parts del cos humà en valencià:

Activitat 2.1. Uniu cada part del cos amb la seua definició. Escriviu en els requadres de la dreta la lletra que corresponga.

A	orelles
B	braços
C	ulls
D	cabells

En tenim dos i van des dels muscles fins a les mans.	
El conjunt de pèls que naixen en el cap.	
Escoltem amb aquestes.	
Òrgans de la visió.	

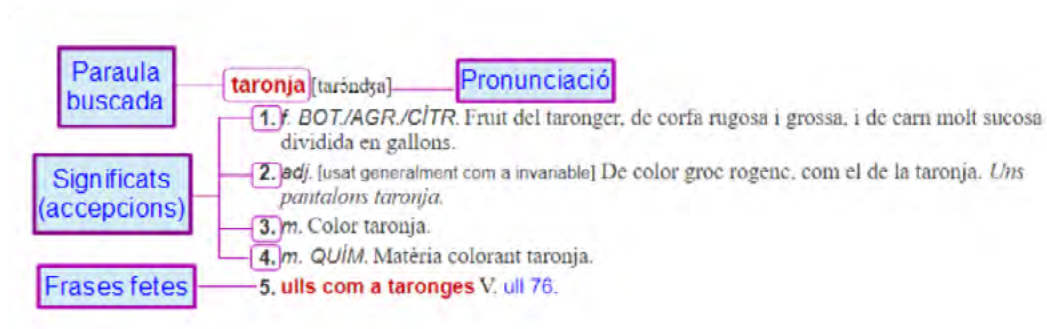
Ús del diccionari (imprés i en línia)

Quan no sabem el significat d'una paraula podem buscar-la al diccionari. Hi ha diccionaris tant en format paper com en versió digital.

En el diccionari en paper, les paraules estan ordenades alfabèticament. Per això, és molt important conèixer l'abecedari per a buscar les paraules. Per a usar un diccionari en Internet, és important escriure bé la paraula per a trobar-la. El conjunt format per una paraula i els seus significats rep el nom d'entrada.

Els **substantius i adjectius** apareixen sempre en **singular**. En el cas dels **verbs**, sempre apareix la forma en **infinitiu** (anar, beure, sentir) i mai en forma conjugada. En el cas de les paraules **polisèmiques** (paraules amb diferents significats) cada significat està separat per números o barres.

Activitat 2.2. Com buscaríeu en el diccionari el significat de la forma verbal "llig"?

- Lliges.
- Llegir.
- Llegim.

Activitat 2.3. Quina de les següents paraules apareix en el diccionari ?

- Blaus.
- Blaves.
- Blau - blava.

3. Morfologia i sintaxi

Els pronoms personals forts

Fixa't en les següents oracions:

Àngela i Maria van a classe pel matí —→ Elles van a classe pel matí.

Com heu vist, hem substituït els noms propis «Àngela i Maria» de la primera oració pel pronom personal fort «Elles» en la segona oració.

Els pronoms personals forts són les paraules que substitueixen el nom de persones en l'oració. Els pronoms personals normalment van davant del verb. En valencià i castellà es poden suprimir, però no en anglès. Exemple:

En valencià podem dir **Jo visc en València** o simplement, **Visc a València**, sense anteposar el pronom davant del verb, ja que en el verb ja va inclosa la persona. Mentre que en anglès sempre direm l'oració amb el pronom personal. Exemple: *I live in Valencia.*

Els pronoms personals forts en valencià són els següents:

	singular	plural
1a persona	jo	nosaltres
2a persona	tu, vosté	vosaltres, vostés
3a persona	ell, ella	ells, elles

Activitat 3.1. Completa amb el pronom fort adequat:

Dos grups d'estudiants coincideixen en un hotel de València. Dos d'ells entaulen conversa.

- *Hola! Com et dius?*

- *_____ em dic Carles. I _____? Com et dius?*

- *Em dic Carla! Quina coincidència, veritat?*

- *Molta! _____ estem de visita a València. _____ també veniu d'excursió?*

- *Sí, estem passant uns dies. Als meus pares no els feia molta gràcia deixar-me vindre. _____ són molt protectors, saps?*

Però finalment van accedir i estic encantada!

L'adjectiu. Classes i morfologia

L'adjectiu és la classe de paraula que explica com és el nom al qual acompanya. Per exemple, si diem muntanya escarpada, muntanya és un substantiu i escarpada l'adjectiu que explica una qualitat de la muntanya. L'adjectiu concorda en gènere i nombre amb el substantiu. En l'exemple que acabem de veure, seria femení singular.

Formació del femení: Per norma general, formem el femení afegint una -a al masculí (gris > grisa, verd > verda).

Formació del plural: Per norma general, formem el masculí plural afegint -s al singular (verd > verds). Formem el femení plural afegint -es al masculí singular (verda > verdes).

Algunes vegades l'adjectiu pot estar en **grau superlatiu** per a expressar una qualitat en un alt grau. Per exemple: menjar **boníssim**, palmera **altíssima**.

Activitat 3.2. Relacioneu els substantius de la primera columna amb els adjectius de la segona, de manera que coincidisquen en gènere i en nombre.

taula	enuvolat
arròs	coixa
cel	pintoresc
poble	vells
pantalons	cuit

Activitat 3.3. Completeu la graella:

masculí singular	masculí plural	femení singular	femení plural
gat gris			
	gossos blancs		
		fulla verda	
			xiquetes altes
pare vell			
	bous negres		

4. Ortografia

Sons i grafies. L'alfabet valencià.

Quan escrivim, fem servir lletres que representen els sons de la llengua parlada. La majoria de lletres tenen un so únic i unívoc, però de vegades una lletra es pot pronunciar de dues formes (la g sona diferent en gerani i en gos), o diverses lletres poden sonar igual (per exemple la g sona igual que la j en les paraules gerani i justícia).

L'alfabet valencià consta de **26 lletres**:

A	a	a
B	b	b (alta)
C	c	ce
D	d	de
E	e	e

F	f	efe
G	g	ge
H	h	hac
I	i	i (llatina)
J	j	jota

K	k	Ka
L	l	ele
M	m	eme
N	n	ene
O	o	o
P	p	pe
Q	q	cu
R	r	erre

S	s	esse
T	t	te
U	u	u
V	v	ve baixa
W	w	ve doble
X	x	ics
Y	y	i grega
Z	z	zeta

Les lletres k, w i y només apareixen en paraules que provenen d'altres llengües.

La ç (ce trencada) es considera una lletra modificada: adreça, plaça, març.

Recorda que conèixer l'abecedari és fonamental per a poder buscar paraules en un diccionari o enciclopèdia en format llibre.

Activitat 4.1. Trieu l'opció en la que les paraules estan ordenades alfabèticament:

- albercoc, cirera, maduixa, meló, taronja i plàtan.
- albercoc, cirera, maduixa, meló, plàtan i taronja.
- albercoc, cirera, meló, maduixa, taronja i plàtan.

Els dígrafs

Un dígraf és un conjunt de dues lletres que sonen com una sola. Igual que en castellà, en valencià tenim **els dígrafs següents**:

qu	aquest
gu	àguila
ll	lluna
rr	carro

A més, en tenim d'altres com:

ss	passió
ny	canya
tz	horitzó
tx	cotxe
tj	platja
tg	metge
ig	roig

Les lletres compostes

Són dues lletres que, quan van juntes, no sonen de manera independent, sinó d'una manera concreta:

mm	immers, immaculat
nn	innocent, innecessari
tl	guatla, motle
tl	enrotllar, ratlla
tm	setmanari, aritmètica
tn	cotna, ètnic
l·l (ele geminada)	excel·lent, il·legal

Les vocals

En valencià tenim cinc vocals, però set sons vocàlics, ja que la e i la o poden sonar obertes (Amèlia, glòria) o tancades, igual que en castellà (saber, camió).

Activitat 4.2. Escolta com sonen les següents paraules que tenen la e oberta:

mel, verd, cel, amnèsia, ciència,

Activitat 4.3. Escolta com sonen les següents paraules que tenen la o oberta:

glòria, cosa, dimoni, això, Gregori.

Ús de majúscules i minúscules

Escrivim majúscula:

- A principi d'oració.
- Els noms propis: de persona (Carles), llocs (Xàtiva), institucions (Diputació), etc.
- Les fórmules de tractament abreujades (Sr., Sra., St., etc.).

Escrivim minúscula:

- Les fórmules de tractament quan no van abreujades (la senyora Pilar).
- Els dies de la setmana i el mesos de l'any (setembre, dimarts...).
- Els noms dels vents i els punts cardinals (fa vent de l'oest, o siga, ponent).

Activitat 4.4. Per error hem escrit tot el text en majúscules. Hauràs de tornar-lo a escriure utilitzant les majúscules només quan calga.

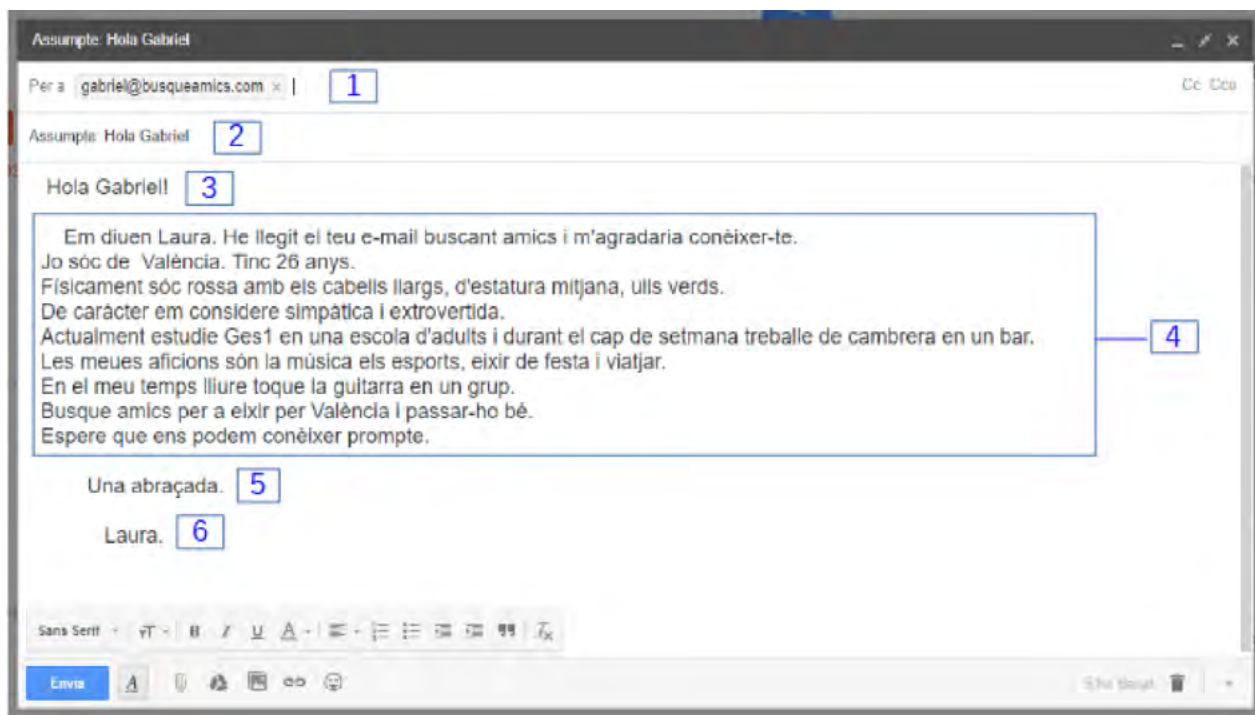
LA SRA. MERCÈ VIU A TAVERNES DES QUE VA NÀIXER. PERÒ CADA MES DE JULIOL SE'N VA DE VACANCES A LA PLATJA, A GANDIA. TÉ UN PISSET ENCARAT A LLEVANT, I DIU QUE S'ESTÀ D'ALLÒ MÉS BÉ. AIXÒ SÍ, QUAN ARRIBEN LES PRIMERES TRONADES D'AGOST, SE'N TORNA CAP AL POBLE PERQUÈ, COM ELLA AFIRMA, COM A CASA EN CAP LLOC!

5. Expressió escrita

El correu electrònic

Recordes el correu que va escriure Gabriel buscant amics al principi de la unitat?

Laura, una xica de València li ha contestat enviant-li el següent correu:

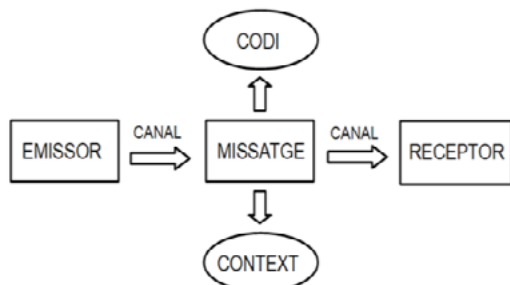
Com podeu veure, en un correu electrònic hi ha les següents parts:

1. **Destinatari:** Correu de la persona a qui va dirigit el missatge.
2. **Assumpt:** Informació breu sobre el correu enviat.
3. **Salutació:** Hola!, Bon dia!, A l'atenció de...
4. **Cos:** És la informació que comunica el missatge. No ha de ser massa llarg.
5. **Acomiadament:** Atentament, Salutacions, Una abraçada...
6. **Signatura:** El nostre nom. De vegades el correu inclou una signatura automàtica.

Activitat 5.1. Escriu un correu electrònic descrivint-te en resposta a algú que està buscant amics. Recorda incloure les parts que hem vist en el correu anterior.

D. Què hem après? (resum de la unitat)

1. En la descripció de persones descrivim com és una persona: físicament, de caràcter, dient a què es dedica, què li agrada fer...
2. Els element de la comunicació són:

3. Els diccionaris ens ajuden a conèixer el significat de les paraules. Poden ser escrits o en línia.
4. Els adjectius indiquen una qualitat o propietat. Tenen el mateix gènere (masculí/femení) i nombre (singular/plural) que el nom al que acompanyen.
5. Els pronoms personals forts són:

	singular	plural
1a persona	jo	nosaltres
2a persona	tu, vosté	vosaltres, vostés
3a persona	ell, ella	ells, elles

6. **L'alfabet valencià** consta de 26 lletres: a, b (be), c (ce), d (de), e, f (efe), g (ge), h (hac), i, j (jota), k (ca), l (ele), m (eme), n(ene), o, p (pe), q (cu), r (erre), s (esse), t (te), u, v (ve baixa), w (ve doble), x (ics), y (i grega), z (zeta).
7. Un **dígraf** és un conjunt de lletres que es pronuncia com una sola. En valencià tenim els dígrafs següents rr, ss, tx, tz, tg, tj, gu, qu, ll, ny i ig.
8. Les **lletres compostes** són dues vocals que quan van juntes es pronuncien d'una manera determinada. En valencià tenim les següents: mm, nn, tl, tll, tm i l·l.
9. El so de les vocals "e" i "o" en valencià pot ser **obert o tancat**.
10. Els **noms propis** s'escriuen en **majúscula**. En canvi, els dies de la setmana i els mesos de l'any van en **minúscula**.
11. El **correu electrònic** és un mitjà de comunicació pel qual enviem missatges a través d'Internet. Inclou les següents parts: **Destinatari, assumpte, salutació, cos, acomiadament i signatura**.

E. Comprovem el que hem après (autoavaluació)

Llegiu el text següent i responeu a les preguntes de comprensió:

La meua amiga es diu Marta, viu a Alacant i té vint-i-un anys. És alta i morena. Té uns ulls grans i marrons. Actualment estudia un cicle formatiu de Comerç Internacional. És molt intel·ligent, ordenada i simpàtica. Parla francès, anglés i també estudia alemany. Li encanta escoltar música. També li agrada el cinema, llegir i eixir amb els amics.

1. De quin tipus de text es tracta?

- a) És la narració d'una història.
- b) La descripció d'una persona.
- c) És un text d'opinió.

2. Verdader (V) o fals (F)?

Marta és morena i baixeta.	
És ordenada, simpàtica i intel·ligent.	
Marta parla alguna llengua estrangera.	
El que més li agrada és practicar algun esport.	

3. En una notícia publicada en un periòdic, segons els elements de la comunicació, quin seria el codi?

- a) La llengua utilitzada.
- b) El periodista.
- c) Els lectors.

4. Amb quina part dels cos podem olorar?

- a) Amb els ulls.
- b) Amb l'orella.
- c) Amb el nas.

5. Quina de les següents paraules apareix al diccionari?

- a) Estudiar.
- b) Estudiava.
- c) Estudiants.

6. La paraula "Nosaltres" és un...

- a) Adjectiu.
- b) Pronom personal fort.
- c) Verb.

7. Com s'anomena el conjunt de les següents lletres: "ss"?

- a) dígraf.
- b) lletra composta.
- c) doble so.

8. Quina de les següents paraules conté una lletra composta?

- a) setmana
- b) metge
- c) muntanya

9. Relacioneu cada paraula amb la seua categoria gramatical:

A	verd
B	escriure
C	Vosté
D	braç

Nom
Pronom
Verb
Adjectiu

10. Trieu l'oració que està escrita correctament:

- a) El pròxim Dimarts aniré a Castelló a visitar el meu amic Albert.
- b) El pròxim dimarts aniré a castelló a visitar el meu amic Albert.
- c) El pròxim dimarts aniré a Castelló a visitar el meu amic Albert.

F. Com ho hem fet? (clau de respostes)

Activitat 1.1

- A. Gabriel té 27 anys, és alt i prim. Té els cabells curts. Els seus ulls són marrons i grans.
 B. Simpàtic, amable, generós, desordenat i treballador.
 C. Estudia Competències Clau Nivell 2.
 D. Li agrada la música, anar al cinema i eixir amb els amics.

Activitat 1.2. Resposta lliure.

Activitat 1.3.

A	Emissor
B	Receptor
C	Missatge
D	Codi
E	Canal
F	Context

L'estudiant	B
La biblioteca	F
L'autor del llibre	A
La història que es narra	C
La llengua	D
Visual	E

Activitat 2.1.

A	orelles
B	braços
C	ulls
D	cabells

En tenim dos i van des dels múscles fins a les mans.	B
El conjunt de pèls que naixen en el cap.	D
Escoltem amb aquestes.	A
Òrgans de la visió.	C

Activitat 2.2.

- b) Llegir.

Activitat 2.3.

- c) Blau - blava.

Activitat 3.1.

Dos grups d'estudiants coincideixen en un hotel de València. Dos d'ells entaulen conversa.

- *Hola! Com et dius?*

- **Jo** em dic Carles. I **tu**? Com et dius?

- Em dic Carla! Quina coincidència, veritat?

- Molta! **Nosaltres** estem de visita a València. **Vosaltres** també veniu d'excursió?

- Sí, estem passant uns dies. Als meus pares no els feia molta gràcia deixar-me vindre.

Ells són molt protectors, saps? Però finalment van accedir i estic encantada!

Activitat 3.2.

taula	coixa
arròs	cuit
cel	enuvolat
poble	pintoresc
pantalons	vells

Activitat 3.3

masculí singular	masculí plural	femení singular	femení plural
gat gris	gats grisos	gata grisa	gates grises
gos blanc	gossos blancs	gossa blanca	gosses blanques
full verd	fulls verds	fulla verda	fulles verdes
xiquet alt	xiquets alts	xiqueta alta	xiquetes altes
pare vell	pares vells	mare vella	mares velles
bou negre	bous negres	vaca negra	vaques negres

Activitat 4.1.

b) albercoc, cirera, maduixa, meló, plàtan i taronja.

Activitat 4.2. Resposta lliure.

Activitat 4.3. Resposta lliure.

Activitat 4.4.

La Sra. Mercè viu a Tavernes des que va nàixer. Però cada més de juliol se'n va de vacances a la platja, a Gandia. Té un piset encarat a llevant, i diu que s'està d'allò més bé. Això sí, quan arriben les primeres tronades d'agost, se'n torna cap al poble perquè, com ella afirma, com a casa en cap lloc!.

Activitat 5.1. Resposta lliure.

Solucions autoevaluació

1. B
2. F, V, V, F
3. A
4. C
5. A
6. B
7. A
8. A
9. D, C, B, A
10. C